

Sverige har frivilligt underkastat sig USA

2024.02.25 Aftonbladet

Jan Guillou

Det ser ut som om Sverige legat i krig mot USA och förlorat. Åtminstone när man läser det senaste försvarsavtalet mellan vår regering och USA:s. Där införs amerikansk överhöghet i Sverige.

Det är förstas inte den bild som medierna förmedlat. Från Rappports bevakning erinrar jag mej bara bilder på en glad liten svensk försvarsminister och en butter jättelik amerikansk försvarsminister när de undertecknar det hemliga avtalet, som om det bara vore ännu en rutinöverenskommelse. Det är det inte. Den är unik i vår historia och obegripligt långtgående. Det handlar om total underkastelse.

Redan i avtalstextens början slås fast att USA ska få ”obehindrad tillgång till och användning av överenskomna anläggningar och områden”.

Jaha. Och vilka är dessa överenskomna anläggningar och områden? De listas på sidan 37. Det är Sveriges samtliga flygflottiljer och alla större arméförläggningar, inalles 17 listade. Det är alltså i praktiken hela Sveriges försvar där USA ska få ”obehindrad”, alltså obegränsad makt.

På inte närmare specificerade försvarsanläggningar kommer därtill vissa områden att avskärmade där ”endast amerikanska styrkor ska få tillgång till och använda” och där amerikansk jurisdiktion ska gälla. Men inte nog med det. ”På begäran” ska USA få tillgång till och använda privat mark och privata tillgångar, inklusive vägar, hamnar och flygplatser.

USA får också rätten att fritt bygga ut ”områden och anläggningar” för att lagra vapen och försvarsmateriel. Det anges inga undantag för typ av vapen, inte ens kärnvapen (artikel 14). Parterna ”kan samråda om ovanstående i den mån det behövs”.

Därefter listas på ett stort antal sidor den amerikanska soldateskens förmåner och rättigheter som stationerade i Sverige. Amerikansk personal i Sverige, deras familjemedlemmar och civilanställda, skall beviljas pass- och viseringsfrihet, amerikansk militär legitimation gäller i stället, svensk säkerhetspolis får inte kontrollera eller övervaka amerikansk personal, alla bilar som ägs av tjänstgörande amerikaner skall förses med svenska nummerskyltar som dock inte ska kunna spåras, all amerikansk personal är skattebefriad, även för moms på sina inköp och skall åtnjuta full tullfrihet på alla varor de vill föra ut eller in i landet, vilket även gäller valuta utan begränsningar, amerikanskt flyg skall fritt disponera svenskt luftrum liksom amerikansk sjöfart disponerar svenskt territorialvatten.

Amerikanskt flyg eller sjöfart får inte inspekteras av svenska myndigheter och så vidare i en mycket lång rad bestämmelser.

Vidare ”avstår Sverige härmed från att utöva straffrättslig jurisdiktion” (artikel 12) över amerikansk militär personal, deras familjemedlemmar och civilanställd personal. Lite motsägelsefullt sägs i samma avsnitt (artikel 12:3) att ”om en medlem av de amerikanska styrkorna eller anhörig lagförs av svenska myndigheter ska jurisdiktionen utövas av svensk domstol”.

Låter ju rimligt. Men: ”får inte lagföras frånvarande (12:4) och om den juridiska proceduren drar ut över ett år är den ogiltig. Eftersom svensk polis inte kan hämta in brottsmisstänkta amerikaner från deras baser innebär det i praktiken att de amerikanska soldaterna, i oväntat sällskap med den svenske statschefen, åtnjuter straffimmunitet.

Civilrättsliga anspråk får inte riktas mot amerikansk personal (artikel 15) och sådär håller uppräknningen på ända ner till småsaker som befrielse från eventuella TV-avgifter (artikel 17), rätten att använda amerikanska frimärken, dock skyldighet att avlägga bro- och färjeavgifter. Samt slutligen den föga förvånande bestämmelsen att svenska fackliga regler och rättigheter är ogiltiga. På sidan 36.

De amerikanska avtalsförfattarna – av svenska sådana finns inte ett spår – tycks ha tänkt på allt. Men de har ju lång erfarenhet från alla länder de ockuperat. Kanske tog de bara ner överenskommelsen om kapitulation med exempelvis Irak från någon hylla och snitsade till den lite.

Till och med rätten att disponera egna skattebefriade områden för rekreation, shopping, underhållning, hamburgersyltor och skattefria sprit har man tänkt på (artikel 21).

Denna svenska underkastelse en stormakt är inte helt historisk unik. Men man får gå tillbaka till andra halvan av 1700-talet för att hitta något liknande. Då var det Ryssland som någon tid bestämde över svensk utrikespolitik.

Denna nya underkastelse är dock frivillig och har ingenting med [Nato](#) att göra, kontraktet gäller bara mellan USA och Sverige. I höst kan det då visa sig att regeringen Kristersson lagt Sveriges försvarsmakt i händerna på president [Donald Trump](#), även om han drar USA ut ur Nato.

Det här är inte vilken skandal som helst. Det är obegripligt hur detta kunde ske i hemlighet utan minsta diskussion i Utrikesnämnden med den politiska oppositionen. För så måste det ha gått till. Inte kan väl S, V, MP och C varit överens om det här och dessutom hållit käften? Och hur tänkte regeringen? Är ”nationalisterna” i SD verkligen överens om att sälja ut Sveriges självständighet och håller käften de också? Vem ville egentligen på detta sätt göra Sverige till Rysslands absolut primära mål i Europa i händelse av krig?

Det finns ungefär 126 ytterligare frågor att ställa om denna en av de största politiska skandalerna i min livstid. Det jobbet överlämnar jag generöst till mina yngre journalistkolleger. Buss på!